

LA/Petri Jääskinen/kh

21.10.1981

Ooast: nsi ta
Semaforbror 7

00620 HELSINKI
HELSINGFORS 52

Puhelin
Telefon 1511

Till arbetspensionsanstalterna

ÄNDRING AV 12 OCH 13 §§ LAGEN OM PENSION FÖR LANTBRUKSFÖRETAGARE

Regeringen har till riksdagen avlåtit en proposition med förslag till lag angående ändring av 12 och 13 §§ lagen om pension för lantbruksföretagare.

I propositionen föreslås en ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare så, att stadgandena i denna lag och i lagen om pension för företagare så långt som möjligt skall förenhetligas med beaktande av skillnaderna mellan de båda systemen. Dessutom föreslås, att det i lagen om pension för lantbruksföretagare skall intas ett uttryckligt stadgande om avbrytande av uppbörden av försäkringspremier.

Lagen föreslås att försättas i kraft vid ingången av år 1982, dock så, att 13 § skulle tillämpas redan då statens andel fastställs för år 1981.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

BILAGA

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag angående ändring av 12 och 13 §§ lagen om pension för lantbruksföretagare

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag
angående ändring av 12 och 13 §§ lagen om pension för lant-
bruksföretagare

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås lagen om pension för lantbruksföretagare ändrad så, att stadgandena om statsandel i sagda lag och lagen om pension för företagare förenhetligas så långt det är möjligt med beaktande av skillnaderna i de olika systemen. Dessutom föreslås att

ett uttryckligt stadgande beträffande avbrytande av uppbörden av försäkringspremier intas i lagen om pension för lantbruksföretagare.

Avsikten är att ändringarna skall träda i kraft vid ingången av år 1982.

MOTIVERING

1. Nuvarande läge och föreslagna ändringar

Kostnaderna för pensioner och övriga förmåner som baserar sig på lagen om pension för lantbruksföretagare (467/69; nedan LFöPL) har ombesörjts så, att utgångspunkten varit att staten betalar hälften av sagda kostnader. Till dessa har härvid inte räknats kostnaderna för tilläggsförmåner enligt 11 § 1 mom. LFöPL. Den andra hälften av kostnaderna har betalats av lantbruksföretagarnas pensionsanstalt (nedan LPA). LPA får medel för sin egen andel från avkastningen av sina placeringar samt framför allt genom försäkringspremierna, som uträknas så, att den av social- och hälsovårdsministeriet fastställda basprocenten tillämpas sålunda, att försäkringspremien är 2/5 av den enligt basprocent uträknade försäkringspremien för lantbruksföretagare, vars fastställda arbetsinkomst inte överstiger 8 000 mk (1970 års index). För arbetsinkomst över detta belopp uträknas försäkringspremien enligt basprocenten. Social- och hälsovårdsministeriet fastställer basprocenten årligen så, att den är lika stor som den procent som för försäkring enligt minimikraven i lagen

om pension för arbetstagare (395/61; nedan APL) kan beräknas motsvara den genomsnittliga försäkringspremien i procent av lönerna.

Om ovan nämnda försäkringspremier, avkastning av placeringar och statens understöd inte räckt till för förmånerna enligt LFöPL och LPA:s övriga kostnader, har staten betalat också det resterande beloppet. En dylik tilläggsbetalning har varit nödvändig sedan år 1975. T. ex. år 1980 utgjorde statens andel ca 69 % av LPA:s kostnader.

Eftersom den rådande situationen redan hunnit bli stadgad praxis föreslås stadgandet om ersättning av halva beloppet slopat såsom obehövt. Samtidigt föreslås att man på samma sätt som i systemet enligt lagen om pension för företagare (468/69; nedan FöPL) skulle använda termen statsandel i stället för det nuvarande uttrycket statsunderstöd. Enligt propositionen skulle LPA:s andel av kostnaderna utgöras av pensionsanstaltens försäkringspremier minskade med pensionsanstaltens skäliga förvaltningskostnader och av avkastningen av placeringarna. I övrigt skulle staten stå för kostnaderna för pensioner och övriga förmåner.

Vid fastställandet av statsandelen har LPA:s förvaltningskostnader beaktats i enlighet med LPA:s bokslut. Olika uppfattningar har dock framlagts i frågan under vilka villkor statsandel enligt nu gällande stadganden borde erläggas för LPA:s förvaltningskostnader. Av denna anledning föreslås stadgandena förtydligade. En uppskattning av förvaltningskostnaderna vid fastställandet av statsandelen skulle, eftersom den skulle förutsätta detaljgranskning av pensionsanstaltens verksamhet, vara svår att förverkliga och kräva ett omfattande utredningsarbete. De i 10 § FöPL avsedda förvaltningskostnaderna och avkastningen av placeringarna beräknas enligt av social- och hälsovårdsministeriet fastställda grunder. FöPL:s metod har visat sig vara enkel och den har inte givit upphov till olika tolkningar. Av denna anledning föreslås att även LPA:s förvaltningskostnader och avkastningen av placeringar beräknas enligt av social- och hälsovårdsministeriet fastställda grunder. Förvaltningskostnaderna skulle även omfatta avskrivningar, lagstadgade betalningar och skatter. På detta sätt skulle man skapa den ram, inom vilken LPA kunde ordna sin verksamhet. I regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare samt vissa därtill anslutna lagar (Reg. prop. nr 128/1981 rd.) har föreslagits att även lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalts förvaltningskostnader skulle beräknas enligt av social- och hälsovårdsministeriet fastställda grunder.

Kostnaderna för avträdelsepensioner betalas enligt 22 § lagen om avträdelsepensioner (16/74; nedan AvtrPL) av statens medel till den del de i AvtrPL åsyftade försäkringspremierna inte förslår till sagda kostnader. AvtrPL:s förvaltningskostnader betalas i enlighet med 13 § LFöPL. Av denna anledning skulle den ovan föreslagna reformen även gälla de förvaltningskostnader som hänför sig till AvtrPL.

Vid beräkandet av statsandelen har som LPA:s försäkringspremier inte beaktats sådana försäkringspremier som är föremål för tvångsindrivning. På detta sätt förfors även då statsandelen för år 1980 fastställdes. Enligt 10 § FöPL beaktas inte försäkringspremier, som är föremål för tvångsindrivning, vid fastställandet av tillräckligheten hos den premiereserv som avses i sagda paragraf. Beträffande LFöPL har situationen varit beroende av prövning, eftersom det inte finns något uttryckligt stad-

gande om försäkringspremier som är föremål för tvångsindrivning. Med anledning av detta föreslås 13 § LFöPL justerad så, att som pensionsanstaltens försäkringspremier inte skulle beaktas de obetalda premier som lämnats till indrivning i utsokningsväg eller bevakats i konkurs.

Försäkringspremie enligt LFöPL uppbärs i allmänhet två gånger om året. Om den arbetsinkomst som fastställts för lantbruksföretagare likvärd understiger ett visst markbelopp (enligt 1970 års index 2 200 mk), uppbärs pensionen en gång om året. LPA avbryter uppbörden av försäkringspremie i vissa fall. Om lantbruksföretagare t.ex. har ansökt om befrielse från sin försäkringsskyldighet, har uppbörden avbrutits för den tid handläggningen av ansökan pågår. Uppbörden har avbrutits i fråga om försäkringspremier för det år avbrottet inträffar, i den mån uppbörden inte redan hunnit inledas. Förfaringsstättet har visat sig vara ändamålsenligt såväl för LPA som för den försäkrade, som inte mera väntar sig att behöva betala försäkringspremie för tiden efter det att ansöknings- eller befrielse gjorts. LPA har likaså avbrutit uppbörden av försäkringspremie då den försäkrade har anfört besvär över arbetsinkomstbeslut. Uppbörden har också avbrutits för den tid handläggningen av ansökan om invalid- eller arbetslöshetspension pågår. T.ex. av de nya ansökningarna om invalidpension blir ca tre fjärdedelar godkända. Om uppbörden i dylika fall skulle fortgå, skulle pensionsanstalten vara tvungen att återbära försäkringspremierna för tiden efter det ansöknings- inkommit.

Såsom ovan konstaterats har det visat sig vara ändamålsenligt att avbryta uppbörden. I LFöPL ingår dock inga klara anvisningar för dylika situationer. För att avhjälpa detta missförhållande föreslås till 12 § LFöPL fogat ett nytt 5 mom. angående avbrytande av uppbörden av försäkringspremier. Rätten att avbryta uppbörd skulle gälla då ändring söks i enlighet med 15 § 1 mom. LFöPL samt fall, där lantbruksföretagare ansöker om befrielse från sin försäkringsskyldighet eller om invalid- eller arbetslöshetspension.

I LPA:s bokföring har de försäkringspremier, vilkas uppbörd har avbrutits, observerats till sitt sannolika värde. Detta innebär att försäkringspremierna i de fall då uppbörden avbryts även beträffande statens andel kan räknas som inkomst av försäkringspremier för

LPA, till den del de sannolikt kommer att inflyta. Så har även förfarits vid fastställandet av statens andel för år 1980. Eftersom inkomsten av försäkringspremier i fall, då uppbörderna avbryts, kan beräknas enligt bokföringsstadgandena och -anvisningarna, behöver inget särskilt stadgande om saken intas i 13 § LFöPL.

Enligt 11 § 1 mom. LFöPL är lantbruksföretagare berättigad att på villkor och mot premie, som fastställs av social- och hälsovårdsministeriet, för sig och sina anhöriga anordna pensionsskydd som är bättre än vad som förutsatts i LFöPL. Det är en tolkningsfråga huruvida staten skall delta i kostnaderna för dessa tilläggsförmåner. För år 1980 beviljades ingen statsandel för dessa kostnader. Principen att de försäkrade i huvudsak själva bekostar sagda tilläggsförsäkring bör anses ändamålsenlig. Indexförhöjningarna i samband med tilläggs pensionerna borde dock komma i en annan ställning. Så har även skett i systemet enligt FöPL. På grund av det ovan anförda föreslås att tilläggs pensionsskyddet inte skulle beaktas

vid tillämpningen av 13 § LFöPL. Enligt förslaget skulle indexförhöjningarna i samband med tilläggs pensionerna dock omfattas av statsandelssystemet till den del avkastningen av motsvarande placeringar inte förslår för dem.

2. Propositionens ekonomiska verkningar

Den föreslagna reformen är närmast av teknisk natur och förorsakar ingen ökning av statens utgifter.

3. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft vid ingången av år 1982, dock så, att 13 § skulle tillämpas redan då statsandelen för år 1981 fastställs.

Med stöd av vad ovan anförts föreläggs Riksdagen till antagande följande lagförslag:

Lag

angående ändring av 12 och 13 §§ lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 14 juli 1969 om pension för lantbruksföretagare (467/69) 13 §, sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 18 juni 1971 (511/71), samt fogas till 12 §, sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 14 maj 1976 (391/76), ett nytt 5 mom. som följer:

12 §

Då lantbruksföretagare ansöker om i 4 § 1 mom. avsedd befrielse från försäkringsskyldighet eller i 15 § 1 mom. avsedd ändring, kan pensionsanstalten avbryta uppbörderna av försäkringspremie till dess att ansökningen om befrielse eller ändring har behandlats. Då lantbruksföretagare ansöker om invalidpension kan pensionsanstalten likaså avbryta uppbörderna till dess att ärendet avgjorts.

13 §

Kostnaderna för pensioner och övriga förmåner i enlighet med denna lag bestrids av lantbruksföretagarnas pensionsanstalt och staten. Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts andel utgörs härvid av de till pensionsanstalten in-

betalade försäkringspremierna minskade med pensionsanstaltens skäligen förvaltningskostnader och av avkastningen av placeringarna. I övrigt svarar staten för kostnaderna för pensioner och övriga förmåner. Som försäkringspremier betraktas inte de obetalda försäkringspremier, vilka överlämnats till indrivning i utskningsväg eller bevakats i konkurs.

Vid tillämpningen av denna paragraf beaktas inte i 11 § 1 mom. avsett pensionsskydd. Till de ovan i 1 mom. åsyftade pensionerna hänförs likväl förhöjningar som i enlighet med 9 § lagen om pension för arbetstagare utgår på pensioner enligt 11 § 1 mom., till den del avkastningen av motsvarande placeringar inte förslår till förhöjningarna.

Staten skall, i enlighet med vad genom förordning närmare stadgas, varje år i förskott

erlägga ett belopp, motsvarande vad staten uppskattas komma att erlägga som sin andel enligt 1 mom.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer på framställning av lantbruksföretagarnas pensionsanstalt grunderna för beräkandet av de i 1 mom. avsedda skäliga förvaltningskostnaderna samt den i 1 och 2 mom. avsedda av-

kastningen av placeringar. Ministeriet meddelar även närmare anvisningar beträffande tillämpningen av denna paragraf.

Denna lag träder i kraft den 1982.
Denna lags 13 § tillämpas första gången
då statsandelen för år 1981 fastställs.

Helsingfors den 16 oktober 1981

Vid förfall för Republikens President
Statsminister

Social- och hälsovårdsminister

Lag

angående ändring av 12 och 13 §§ lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 14 juli 1969 om pension för lantbruksföretagare (467/69) 13 §, sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 18 juni 1971 (511/71), samt fogas till 12 §, sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 14 maj 1976 (391/76), ett nytt 5 mom. som följer:

Gällande lag

Förslag

12 §

Då lantbruksföretagare ansöker om i 4 § 1 mom. avsedd betrielse från försäkringsskyldighet eller i 15 § 1 mom. avsedd ändring, kan pensionsanstalten avbryta uppbörden av försäkringspremie till dess att ansöknings- eller ändringsansökan har behandlats. Då lantbruksföretagare ansöker om invalidpension kan pensionsanstalten likaså avbryta uppbörden till dess att ärendet avgjorts.

13 §

Staten erlägger årligen i understöd till lantbruksföretagarnas pensionsanstalt hälften av de på denna lag grundade pensionerna och övriga förmånerna, till vilka härvid likväl icke räknas i 11 § 1 mom. avsedda förmåner. Om de försäkringspremier pensionsanstalten erhållit och avkastningen av placeringarna samt förenämnda understöd tillsammans icke förslår till förmånerna enligt denna lag och till pensionsanstaltens övriga omkostnader, erlägger staten i understöd även det resterande beloppet.

13 §

Kostnaderna för pensioner och övriga förmåner i enlighet med denna lag bestrids av lantbruksföretagarnas pensionsanstalt och staten. Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts andel utgörs härvid av de till pensionsanstalten inbetalade försäkringspremierna minskade med pensionsanstaltens skäliga förvaltningskostnader och av avkastningen av placeringarna. I övrigt svarar staten för kostnaderna för pensioner och övriga förmåner. Som försäkringspremier betraktas inte de obetalda försäkringspremier, vilka överlämnats till indrivning i utsködningsväg eller bevakats i konkurs.

Vid tillämpningen av denna paragraf beaktas inte i 11 § 1 mom. avsett pensionsskydd. Till de ovan i 1 mom. avsedda pensionerna hänförs likväl förhöjningar som i enlighet med 9 § lagen om pension för arbetstagare utgår på pensioner enligt 11 § 1 mom., till den del avkastningen av motsvarande placeringar inte förslår till förhöjningarna.

Gällande lag

Staten skall, i enlighet med vad genom förordning närmare stadgas, varje år i förskott erlägga ett belopp, motsvarande vad staten uppskattas komma att enligt 1 mom. erlägga i understöd.

Förslag

Staten skall, i enlighet med vad genom förordning närmare stadgas, varje år i förskott erlägga ett belopp, motsvarande vad staten uppskattas komma att erlägga *som sin andel* enligt 1 mom.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer på framställning av lantbruksföretagarnas pensionsanstalt grunderna för beräkandet av de i 1 mom. avsedda skäliga förvaltningskostnaderna samt den i 1 och 2 mom. avsedda avkastningen av placeringar. Ministeriet meddelar även närmare anvisningar beträffande tillämpningen av denna paragraf.

Denna lag träder i kraft den 1982.
Denna lags 13 § tillämpas första gången då statsandelen för år 1981 fastställs.
